

eller delvis indfrielse. Lånet forfalder til betaling ved ejerskifte, eller hvis landbrugspligten på ejendommen ophæves. Det kan forlanges indfriet, hvis ejeren ikke mere har landbrug som væsentligste indtægtskilde.

Stk. 2. Hvis låntageren, inden han fylder 45 år, afhænder den belånte ejendom og køber anden landbrugsejendom, kan landbrugsministeren efter ansøgning tillade, at det skyldige lånebeløb overføres til denne nye ejendom på de hidtidige vilkår, såfremt det ikke overstiger det lån, der kunne ydes efter § 3, og lånet sikres som anført i § 5, stk. 1.

§ 7. Pantebreve, transporter o.l. for lån efter denne lov er stempelfri. Tinglysning og aflysning af pantebreve sker uden gebyr til statskassen.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. april 1967.

Stk. 2. Lån kan alene ydes med hensyn til ejendomme, der er erhvervet efter ikrafttrædelsesdagen.

§ 9. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslagets hovedlinier er tiltrådt af et flertal af medlemmerne af Landbokommissionen af 1960, se kommissionens betænkning, tredje del, s. 35.

Lovforslaget tilsigter navnlig at mildne den del af de unge førstegangsetablerende landmænds finansieringsmæssige vanskeligheder i forbindelse med køb af landbrugsejendom, der skyldes de for tiden gældende lave obligationskurser og deraf følgende høje renter.

Realkreditinstitutionernes langfristede obligationslån har vist sig at harmonere godt med landbrugets langsomme kapitalomsætning. Dannelsen af Dansk Landbrugs Realkreditfond var et betydningsfuldt fremskridt, idet det derved muliggjordes at opnå indtil 70 pct. af ejendommens handelsværdi i obligationslån. Resten af lånebehovet blev som regel dækket gennem sælgerpantebreve og lån i de lokale pengeinstitutter. De lave obligationskurser medfører imidlertid, at den nyetablerede landmand ifølge landboforeningernes undersøgelse reelt kun opnår ca. 50 pct. af handelsværdien som lån.

Den foreslåede ordning tilsigter at hjælpe den førstegangsetablerede til at betjene sig af de obligationsudstedende realkreditinstitutter til trods for de store kurstab. Dermed skulle disse unge landmænd opnå en forbedret konkurrencemæssig stilling ved køb af landbrugsejendom, ligesom de hjælpes til ikke at behøve at etablere sig på for små bedrifter til at begynde med.

Til § 1.

Ad stk. 1. Den foreslåede regel om, at den lånerberetigede ejendoms jordtilliggende ikke må overstige 45 ha, svarer til § 13, stk. 1, 1. punktum, i det i december 1966 fremsatte forslag til lov om landbrugsejendomme, hvorefter landbrugsejendomme kan sammenlægges, såfremt det samlede jordtillig-

gende ikke overstiger 45 ha. Da der vil kunne forekomme tilfælde, hvor særlige omstændigheder taler for, at arealgrænsen fraviges, er det foreslået, at landbrugsministeren kan gøre undtagelse i den henseende (stk. 2).

Ved ydelse af statslån med placering efter andre lån, herunder sælgerprioriteter, bliver risikoen for staten som långiver betydelig, hvis modtageren ikke i tilfredsstillende grad er egnet til at drive en landbrugsejendom. Det er derfor anset for hensigtsmæssigt at stille krav om uddannelse som landmand. Hvorledes disse krav nærmere skal præciseres er udskudt til landbrugsministerens senere afgørelse efter forhandling dels med undervisningsministeren, under hvem landbrugsskolerne hører, dels med landbo- og husmandsforeningerne. Disse foreninger har gennem nogle år beskæftiget sig med at opbygge en ramme om en hensigtsmæssig uddannelse, og resultatet foreligger nu. Herefter kræves, foruden 3 års praktisk virksomhed på mindst 2 landbrug, en teoretisk uddannelse. Kravene til uddannelse må nok til at begynde med være noget mere lemefaldige end senere, når fornævnte systematiske uddannelse har været i kraft nogen tid. Men nogen teoretisk uddannelse må dog kræves allerede straks.

Den nærmere tilrettelæggelse af uddannelsen inden for landbrugserhvervet behandles i et udvalg under undervisningsministeriet, hvori såvel landbrugsministeriet som landbo- og husmandsforeningerne er repræsenterede.

Det foreslås, at lånsøgeren ikke må være fyldt 35 år på tidspunktet for ejendommens overtagelse.

Landboforeningernes finansieringsundersøgelse 1964 (bilag XV til landbokommissionens betænkning) viser, at 35-40 pct. af førstegangsetablerede landmænd i 1963 var over 35 år, og ca. 20 pct.